

Minister van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. dhr. M.G.J. Harbers
Postbus 20901
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

Datum
29 september 2022
Kenmerk
TLE/U202200635
Kopie aan
Minister van VRO

Onderwerp
Water en Bodem Sturend

Geachte heer Harbers,

U werkt aan een brief aan de Kamer over het onderwerp “water en bodem sturend”. Via presentaties en informele consultaties hebben wij een idee wat op hoofdlijnen de inhoud van de brief gaat worden. Wij onderstrepen uw conclusie dat het accepteren van de sturende werking van het water- en bodemsysteem noodzakelijk is om tal van functies in Nederland in de komende decennia in stand te houden.

Tegelijkertijd zien wij ook het belang van een heldere uitleg van uw boodschap richting de samenleving, niet in het minst omdat een deel van de onvermijdelijke keuzes wederom het platteland zal raken. In het recente verleden hebben we ervaren hoeveel onrust dit soort informatie teweeg kan brengen, wanneer een goede toelichting en perspectief ontbreekt.

Met deze brief vragen wij u om oog te hebben voor de impact van dit programma op de uitvoeringskracht van gemeenten en andere overheden. Maar ook voor de impact van dit programma op andere opgaven, zoals de woningbouwopgave die beïnvloed zal worden door de honderdduizenden woningen (en andere gebouwen) met veel funderingsschade. Gemeenten vragen om met de hoogste urgentie een uitvoeringsstrategie op te stellen voor de keuzes die gemaakt gaan worden in het programma. Een uitvoeringsstrategie bevat wat ons betreft in ieder geval een beschrijving van de manier waarop u doelen en maatregelen wil borgen, een oplossing voor het middelen- en capaciteitsgebrek bij decentrale overheden op het gebied van water en bodem, en een aanpak voor het gebrek aan specialisten in de sectoren water en bodem in het algemeen.

Uw boodschap aan de samenleving

Het is essentieel dat uw boodschap door de samenleving goed wordt begrepen. Wij kunnen ons geen tweede “stikstofeffect” veroorloven. Wij verwachten in uw brief daarom antwoorden op vragen als: wat is het probleem en wat gebeurt er als we ons *niet* aanpassen? Daarbij is het ook belangrijk om een perspectief te bieden aan de samenleving, zodat ook duidelijk wordt hoe de delta van de toekomst eruit komt te zien en welke stappen er nodig zijn om daar te komen.

Uw boodschap raakt tal van lopende ontwikkelingen en opgaven

In wat wij tot nu toe in de stukken hebben gezien, doet u uitspraken over gebieden waar wel of niet gebouwd kan worden en doet u uitspraken over de aanpak van drukte in de ondergrond.

Daarom vragen wij u de impact van de plannen op de woningvoorraad op nationaal niveau inzichtelijk te maken. Daarbij gaat het zowel om het effect van de bouwrestricties, alsook het aantal woningen met funderingsschade die niet kosteneffectief verholpen kunnen worden. Daarnaast vragen wij u om actief te verbinding te leggen met het NPLG. Zoek voor de integraliteit van de opgaven ook nauwe samenwerking met uw collega-ministers van LNV en VRO.

Ten aanzien van de drukte in de ondergrond onderschrijven wij de noodzaak voor gemeenten om die drukte goed in beeld te brengen. De Omgevingswet verplicht gemeenten impliciet om dat te doen. Wij bieden aan om samen met u het proces te faciliteren dat leidt tot een instrument dat er voor zorgt dat gemeenten hun ondergrond in beeld gaan brengen.

Een strategie voor de uitvoering is nodig

Gemeenten vinden het essentieel dat er een strategie voor de uitvoering komt. Op die manier kunnen we beter inschatten wat de impact is van de structurende keuzes binnen Water en Bodem Sturend. Het water- en bodemsysteem houdt zich niet aan woorden en plannen in beleidsnota's. Willen we ons op tijd kunnen aanpassen, dan zullen we op tijd keuzes moeten maken en plannen moeten uitvoeren.

Voor gemeenten is dit extra belangrijk, omdat zij dagelijks met de uitvoering bezig zijn en als eerste aanspreekpunt dienen voor veel inwoners: in de gemeente komt alles samen. Een strategie voor de uitvoering begint volgens gemeenten met helderheid over wat nu moet en wat later kan. Ook acceptatie door de samenleving van het feit dat we ons aan moeten passen heeft tijd nodig.

Er is meer nodig dan een duidelijke prioritering alleen. Op regionaal en lokaal niveau zal de impact van Water en Bodem Sturend in regionale en lokale scenariostudies concreet gemaakt moeten worden, zodat inzichtelijk wordt wat de concrete gevolgen en keuzes zijn. Gemeenten hebben dat nodig om hun verantwoordelijkheden te nemen. We staan samen aan de lat voor deze opgave. Daar willen we graag constructief aan meewerken, maar daarvoor zijn voldoende mensen en middelen nodig om dat goed te kunnen doen.

Wij vragen u met klem om nog dit jaar met alle overheden gezamenlijk te starten met het maken van een strategie voor de uitvoering, die gebiedsgericht is en de uitvoeringsknelpunten oplost. Naar ons idee moet dit in samenhang met het Programma NOVEX en de ruimtelijke puzzel. Uiteraard doen we hierbij het aanbod om daar actief in mee te werken en te denken.

Tot slot

Water en Bodem Sturend is een belangrijk onderwerp dat alle opgaven in het fysiek domein raakt. Het is onze overtuiging dat als we samen de schouders eronder zetten, we er in zullen slagen om ons land opnieuw aan te passen aan het veranderende water- en bodemsysteem. Net zoals we dat al in de eeuwen voor ons hebben gedaan.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'D' followed by a long horizontal line and a shorter horizontal line below it.

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur